

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 400/2010-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. septembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť M. M., M., zastúpenej advokátkou JUDr. I. R., K., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 5 Co 352/2009-295 zo 4. marca 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. M. **o d m i e t a** pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. júna 2010 doručená sťažnosť M. M. (ďalej len „sťažovateľka“) vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 5 Co 352/2009-295 zo 4. marca 2010.

Sťažovateľka v sťažnosti namieta, že „... uznesením odporcu sp.zn. 5Co 352/2009-295 zo dňa 04.03.2010 bolo porušené jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 prvá veta Dohovoru a právo domáhať sa sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na súde, konať zákonom predpísaným spôsobom pred súdom, ktorému zodpovedá povinnosť súdu nekonať inak, v zmysle čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon, podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo, že nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. ...

Rozhodnutie odporcu považuje sťažovateľka vzhľadom na jednoznačné porušenie zákona odporcom za krajne arbitrárne, neudržateľné a také, ktorým bolo zasiahnuté do vyššie označených práv sťažovateľky. ...“.

Zo sťažnosti a jej príloh vyplynul tento skutkový stav:

„Pôvodná žalobkyňa Z. M. - právna predchodkyňa sťažovateľky a žalobcu v 2. rade podala dňa 27.10.2006 žalobu na začatie konania o vrátenie daru na Okresnom súde Rožňava. Konanie sa viedlo pod sp.zn. 10C 160/2007 a žalovaným v uvedenom konaní bol JUDr. M. M.

Okresný súd Rožňava uznesením sp.zn. 10C 160/2007 zo dňa 12.02.2008 konanie zastavil.

Sťažovateľka a žalobca v 2. rade podali proti tomuto uzneseniu odvolanie zo dňa 03.03.2008.

Krajský súd v Košiciach uznesením sp.zn. 11Co 82/2008-122 zo dňa 10.09.2008 zrušil uznesenie a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Okresný súd Rožňava rozsudkom sp.zn. 10C 160/2007-215 zo dňa 09.06.2009 rozhodol tak, že žalovaný je povinný vrátiť do dedičstva po Z. M.,... podiel $\frac{1}{4}$ - inu z nehnuteľností, ktorý Z. M. darovala žalovanému zmluvou zo dňa 07.06.1994, zapísaný na LV č. 537, k.ú. V., okres M. ako parc. č. 585 záhrady vo výmere 2204 m², parc. č. 586 zastavané plochy vo výmere 811 m² z rodinného domu súp. č. 518 na parc. č. 586.

Žalovaný proti tomuto rozsudku podal odvolanie zo dňa 10.06.2009.

Krajský súd v Košiciach, teda odporca ako odvolací súd, v odvolacom konaní rozhodol uznesením sp.zn. 5Co 352/2009-295 zo dňa 04.03.2010 a to tak, že rozsudok prvostupňového súdu zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.“

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti ďalej uviedla:

«Podľa názoru sťažovateľky odvolací súd, teda odporca bol v odvolacom konaní nesprávne obsadený. ...

Krajský súd v Košiciach uznesením sp.zn. 11Co 82/2008-122 zo dňa 10.09.2008 zrušil uznesenie Okresného súdu Rožňava sp.zn. 10C 160/2007-107 zo dňa 12.02.2008 a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, pričom predsedníčkou senátu krajského súdu bola JUDr. J. Č.

Krajský súd v Košiciach, teda odporca uznesením sp.zn. 5Co 352/2009-295 zo dňa 04.03.2010 zrušil rozsudok Okresného súdu Rožňava sp.zn. 10 C 160/2007-215 zo dňa 09.06.2009 a opätovne vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, pričom predsedom senátu krajského súdu bol JUDr. J. S.

Podľa Rozvrhu práce Krajského súdu v Košiciach na rok 2009 sp.zn. 1 Spr R/73/2008 str. 64 - Pravidlá pridelovania veci ods. 1 - v jednotlivých občianskoprávných agendách vecí, ktoré napadnú na krajský súd po 01.01.2009 sa pridelujú senátom (samosudcom) náhodným výberom pomocou aplikácie. Podľa ods. 3 písm. a) str. 65 - Ďalšou výnimkou zo zásady uvedenej pod bodom 1) sú veci, ktoré boli zrušené senátu (sudcovi) v dôsledku odvolania alebo dovolania Najvyšším súdom SR (alebo boli zrušené Ústavným súdom SR), ktoré boli vo veci samej o predbežnom opatrení zrušené odvolacím súdom a vrátené súdu prvého stupňa, sa po opätovnom predložení odvolacieho súdu pridelia tomu senátu (samosudcovi), v ktorom je zadelený sudca, ktorý vec referoval.

V súlade s uvedeným Rozvrhom práce na rok 2009, kedy prvostupňový súd predložil odvolanie žalovaného zo dňa 10.06.2009 odvolaciemu súdu, teda odporcovi na rozhodnutie, mal v predmetnej veci rozhodnúť senát v tom istom zložení, v akom už raz rozhodol krajský súd o odvolaní sťažovateľky zo dňa 03.03.2008, kedy zrušil rozhodnutie prvostupňového súdu a vrátil vec na ďalšie konanie. ...

Žalovaný vo svojom odvolaní zo dňa 10.06.2009 uviedol ako odvolacie dôvody ustanovenia § 205 ods. 2 písm. d) O.s.p. - súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných

dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p. -rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odporca bez nariadenia pojednávania prejednal odvolanie žalovaného v rozsahu vyplývajúcom z ustanovení § 212 ods. 1 a ods. 3 O.s.p. a rozsudok vo všetkých výrokoch zrušil podľa ustanovenia § 221 ods. 1 písm. f) a § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p., lebo ako ďalej odporca uvádza, že „súd prvého stupňa účastníkovi konania jeho postupom odňal možnosť konať pred súdom a ďalej nesprávne vec právne posúdil tým, že nedostatočne zistil skutkový stav“.

Avšak podľa ustanovenia § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. - súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav.

Na splnenie dôvodu na zrušenie rozhodnutia prvostupňového súdu je teda potrebné, aby súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav, teda musia byť súčasne splnené dve podmienky a to, že súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a druhá podmienka, že nedostatočne zistil skutkový stav. Je teda zrejmé, že odporca pri rozhodovaní o zrušení rozhodnutia prvostupňového súdu vychádzal z nesprávneho znenia právnej normy, keď vo svojom odôvodnení uviedol, že prvostupňový súd „nesprávne vec právne posúdil tým, že nedostatočne zistil skutkový stav“. Odporca sa v odôvodnení svojho rozhodnutia vôbec nezmieňuje o tom, žeby prvostupňový súd nesprávne vec právne posúdil tým, že na posúdenie veci použil ustanovenie § 630 OZ.

Žalovaný vo svojom odvolaní zo dňa 10.06.2009 uviedol ako odvolacie dôvody ustanovenie § 205 ods. 2 písm. d) O.s.p. a ustanovenie § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p. Ako odvolací dôvod však neuviedol ustanovenie § 205 ods. 2 písm. c) O.s.p. - súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností.

Žalovaný vo svojom odvolaní teda nenamietal tú skutočnosť, žeby prvostupňový súd nedostatočne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, keďže ustanovenie § 205 ods. 2 písm. c) O.s.p. neuvádza medzi dôvodmi odvolania a ani nemohol, pretože ako vyplýva zo strany 5 zápisnice o pojednávaní, ktoré sa uskutočnilo dňa 09.06.2009, žalovaný nemal návrhy na ďalšie

dokazovanie. Súd na tomto pojednávaní poučil účastníkov konania podľa ustanovenia § 120 ods. 4 O.s.p., že „účastníci sú povinní všetky dôkazy a skutočnosti predložiť alebo označiť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým končí dokazovanie. Na neskôr označené a predložené dôkazy súd neprihliada“. Na to bolo vyhlásené uznesenie, ktorým prvostupňový súd dokazovanie skončil.

Prvostupňový súd v konaní rozhodol v zmysle ustanovenia § 153 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého súd rozhodne na základe skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov, ako aj na základe skutočností, ktoré neboli medzi účastníkmi sporné, ak o nich alebo o ich pravdivosti nemá dôvodné a závažné pochybnosti. V zmysle ustanovenia § 213 ods. 1 O.s.p. odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvého stupňa s výnimkami ustanovenými v odsekoch 2 až 7.

Odporca vo svojom odôvodnení predmetného rozhodnutia uvádza, že „odvolací dôvod podľa § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. je daný vtedy, ak pred súdom bol taký postup v konaní, že vo všeobecnosti znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu O.s.p. priznáva a ktorý sa prejavil už v priebehu konania a nielen pri rozhodovaní“.

Avšak odporca sa už v odôvodnení svojho rozhodnutia bližšie nezmieňuje o tom, že v čom podľa jeho názoru vidí postup prvostupňového konania, ktorým malo dôjsť k odňatiu možnosti žalovaného konať pred súdom a ktorý by znemožnil účastníkovi konania realizáciu jeho procesných práv v súlade s O.s.p. ...

Je pravdou, že odvolací súd má v zmysle ustanovenia § 212 ods. 3 O.s.p. možnosť na vady konania pred súdom prvého stupňa prihliadať aj bez toho, aby ich odvolateľ vo svojom odvolaní výslovne namietal, ale tieto vady by museli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a takisto z odôvodnenia rozhodnutia odporcu takéto vady ani nevyplývajú.

Odporca prekročil rozsah svojej právomoci mu daný ustanovením § 212 ods. 1 O.s.p., kedy odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný a podľa ustanovenia § 212 ods. 3 O.s.p. považoval odôvodnenie rozhodnutia za nedostatočné a to aj napriek tomu, že prvostupňový súd vo veci správne rozhodol.

... z priebehu konania pred prvostupňovým súdom, ktoré je zistiteľné z obsahu listín tvoriacich súčasť súdneho spisu, predovšetkým zo zápisníc z pojednávaní a odôvodnenia

rozhodnutia prvostupňového súdu jednoznačne vyplýva to, že prvostupňový súd v konaní správne postupoval v súlade s O.s.p. a na základe vykonaného dokazovania urobil správne skutkové závery a vec správne právne posúdil. Z obsahu odôvodnenia rozhodnutia odporcu nevyplývajú také skutočnosti, ktoré by mohli privodiť odôvodnenú pochybnosť o správnosti skutkových alebo právnych záverov súdu prvého stupňa alebo v jeho postupe v konaní. ...»

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Právo sťažovateľky

- domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na súde zakotvené v článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky,

- na spravodlivé súdne konanie zakotvené v čl. 6 ods. 1 prvá veta Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo uznesením Krajského súdu v Prešove vo veci sp.zn. 5 Co 352/2009 a postupom, ktorý mu predchádzal, porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Krajskému súdu v Košiciach pokračovať v porušovaní namietaného práva sťažovateľky.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 5 Co 352/2009-295 zo dňa 04.03.2010 a vracia vec Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie.

Odporca je povinný nahradiť sťažovateľke všetky trovy tohto konania.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním

a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné sťažnosti alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podaním doručeným ústavnému súdu 2. júla 2010 sťažovateľka predložila dovolanie, ktoré podala proti uzneseniu krajského súdu č. k. 5 Co 352/2009-295 zo 4. marca 2010 Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky. Z obsahu dovolania vyplýva, že dôvody dovolania vrátane ťažiskovej právnej argumentácie sú identické s dôvodmi uvedenými v sťažnosti podanej ústavnému súdu.

Ústavné súdnictvo a právomoc ústavného súdu sú vybudované predovšetkým na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených, v ktorých protiústavnosť nemožno napraviť iným spôsobom, teda predovšetkým procesnými prostriedkami vyplývajúcimi z príslušných procesných noriem (zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov). Ide o jeden zo základných princípov, ktoré ovládajú konanie pred ústavným súdom, a to o princíp subsidiarity.

Ústavný súd preto zaujal názor, že v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej ústavnej sťažnosti je táto sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní. Pritom lehota na podanie ústavnej sťažnosti bude

považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (porovnaj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Bulena a spol. verzus Česká republika a rozhodnutie uverejnené v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Českej republiky vo zv. 29/uznesenie č. 3 a pod.).

Vzhľadom na tieto skutočnosti sa ústavný súd podanou sťažnosťou meritórne nezaoberal, ale podľa zásady ratio temporis ju odmietol ako neprípustnú pre predčasnosť podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. septembra 2010